

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՐԹԻՆԱՐԿԱՆ ԿԱՆՈՒՆՈՒ
Տարեկան վեցամսեայ
դ. Պոլսոյ համար 6 մէկտոն 3 մէկ.
Գումարաց » 7 » 3 1/2 »

10 ՓԱՐՍՅ 0 Բ Ա Գ Ի Բ 10 ՓԱՐՍՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ վերաբերեալ որ եւ է
համակ եւ գրութիւն պէտք է ուղղե-
աւ Տնօրէն-Խմբագիր Ն. Պոլիս Մէր-
ճան չարշը Բիշտի Է.Բ. Խան երկրորդ
յարկ քիւ 49:

Direction du journal arménien en
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ. CONSTANTINOPLE
Merdjan Ruchdi offendi Han No-49

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Gérant-Responsable
N. MICHELETTIAN

Ա.Զ.Դ. — Երեք օր ետքը փնտռուած «Հայրենիք» իւրաքանչիւր թերթը յետ այսօրիկ 20 փարայի պիտի փաճառուի:

ՏԱՄԱՆԵՒՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 2270

ԵՐԵՎԱՆԻ

28 ԱՊՐԻԼ 1887 (Ն.Տ.) 10 ՄԱՅԻՍ

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Երկրաշարժեր. Վիեննայի Տօր-
թօր Ֆալպ, ոչու մէտէորական
դաշակութիւններն աւելի ճիշդ
եղած են քան այժմեան ուրիշ ու-
եւ է մէտէորական մը դաշակութ-
իւնները, կրտէ թէ միջնորդ
տական մեծ վերափոխման տեղի
պիտի ունենան, ինչպէս նաեւ փո-
թորիկներ, անձրեւներ եւ թերեւ-
եւ երկրաշարժի ցնցումներ ներկայ
տարւոյս հետեւեալ 27 օրուան
մէջ. Մարտ 22, 23. ապրիլ 7, 8.
մայիս 5, 6, 7. յունիս 3, 4, 5,
21, 28. յուլիս 20, 24, 25. օ-
գոստոս 3, 19, 20. սեպտեմբեր
17, 18. հոկտեմբեր 16. նոյեմ-
բեր 6, 14, 15. դեկտեմբեր 12,
13, 14:

Մեծին Բրիտանիոյ վերջին
տարեկան վիճակագրին նայելով
ունի 2,135 թերթ. Մեծ Բրիտանի-
այն կը հրատարակուին 1,681 օ-
րագիր, 435 ի Լոնտօն եւ 1,246
դաւառները, Սկոտլանտ ունի 191,
Իռլանտա՝ 158, Ուելշ՝ 84 եւ Բը-
րիտանական կղզիք՝ 21: Այս
թերթերէն 186ն օրական են,
այսպէս բաժնուած. 145 Մանք-
չիս, 20 ի Սկոտլանտ, 15 ի Իռլան-
տա, 5 Ուելշ եւ 1 Բրիտանական
կղզիք: Հանդէսներուն թիւն է
1462, որոցմէ 300ը կրօնական են:

Բաղմաման ժամացոյց մը.—
Գերմանիոյ հռչակաւոր ժամա-
գործներէն Քրիսթիան Մորթին,
որ կը բնակի Սեւ Անտառի Վիլ-
լինձէն քաղաքը, մօտեւա աւար-
տած է շինութիւնը ժամացոյցի
մը որ իբրեւ հրաշալիք ձեռա-
գործաց հաւանականապէս կը դե-
րադանցէ բոլոր միջիւր ցարդ շին-
ուած ժամացոյցները: Այս ժա-
մացոյցին բարձրութիւնն է երեք
ու կէս մէթրոյ, եւ լայնութիւնը
երկու եւ երեք քառորդ մէթրոյ
եւ դուռն է շրջի գոթացի ա-
մանի մը մէջ: Կը ցուցնէ երկ-
վայրկեանները, վայրկեանները,
քառորդ ժամերը, ժամերը, օ-
րերը, շաբաթները, ամիսները, եւ
տարւոյն չորս եղանակները, տա-
րիները, եւ նահանջ տարիները եւ
մինչեւ վերջին երկվայրկեանները
Քրիստոսի 9999 թուականին: Այս ժամացոյցը ոչ միայն ժամա-

նակագրական է, այլ նաեւ աշ-
խարհագրական, եւ կը ցուցնէ
ուղիղ ժամը բաղդատմամբ, հիւ-
սիսային եւ հարաւային կիսագլո-
ղից ամէն լայնութեանց մէջ: Կը
ցուցնէ լուսնի ձեւերն յաջորդա-
բար, եւ կը զտնէ վայրկեանները
ինչպէս քառորդները եւ ժամերը:
Ժամացոյցին ինքնաշարժ մե-
քենաները ապրիլեցոյցիչ են մին-
չեւ իսկ այնպիսեաց որ տեսած
են ժամանակիս ամենէն շրջի
ժամացոյցները որ կը գտնուին
Սեւ Անտառին, Փուրթուանիէն
եւ ուրիշ տեղեր նաեւ այն մեծ
ժամացոյցը որ կանգնած է Հոե-
նոս դետոյն դիմացը Սթրազբուր-
կի մայր եկեղեցոյն մէջ: Անոր
մէջ կան բազմաթիւ գործող աը-
ձաններ կամ պատկերներ որ կը
ներկայացունեն մարդկային կեան-
քը, Քրիստոսն թեման հանգա-
նակը, եւ հին Հռոմէական եւ Գեր-
մանական գիշարանութիւնները:
Վաթմոն իրարմէ տարբեր անձ-
նաւորութիւնք կան որ կը զար-
նեն ժամն վաթմոն վայրկեան-
ները, զոր օրինակ, Պահապան
Հրեշտակը, մահն իրերեւեմայր,
տաններկու Առաքեալը, մարդ-
կային տարիքը, չորս եղանակը,
կենդանակամարին կամ զոգիւ-
կոսին առաներկու նշանները,
եօթն Տեւտոնեան շատուածք,
որմէ ետքը դուռն են մեր շաբ-
թուան աւուրց անունները, նաեւ
շատ ուրիշներ:

Չմեռ եւ ամառ գիշերուան
ժամաց մէջ գիշերապահ մը կու-
ղայ յառաջ եւ կը զարնէ ժամը
իւր եղջերափողով: Արեւածագին՝
աքաղաղ մը յերեւան կուգայ եւ
կը խօսի բարձր ի ձայն եւ սուր
աղաղակաւ, Կիւռն որ Սեւա Ան-
տառին դադափարական ժամա-
ցոյցին անհրաժեշտ զարդն է, կը
մնայ ծածկեալ Հէր Մարթինի
ժամացոյցին մեքենայից մէջ մին-
չեւ գարուն: Ժամացոյցին մեծ
երեսն ունի երեսունուերկու ո-
րոյ մասեր: Շաբաթական պատ-
կերաց ամբողջ շաբ մը կը ցուց-
ուի յաջորդաբար, որք կը ներ-
կայացունեն Արարչագործութեան
եօթն օրերը եւ «Խաչին» տառն եւ
չորս «Կայանները»: Փոքրիկ լու-
սարար մը գանգակը կը հնչեցու-
նէ գանգակաւորան մէջ եւ յետոյ ի
ծուր կ'իջնէ եւ կը ծալէ իւր
ձեռունները կուրծքին վրայ:

Ան անտառի այս ժամացոյցին
երաժշտական գործին, ինչպէս
ընդհանուր յաւակութիւն է հոն
շինուած ժամացոյցներուն, ունի
յոյժ քաղցր եւ դաշն ձայն:

Մի քանի հետաքրքրական
մատուց.—Ամեն մարդ քիչ շատ
մատուց կը սիրէ: Նախ հօրենա-
կան յարկէն սկսելով՝ կան հին
վաղեմի կենաց առանին երջան-
կութեան, ուրախութեանց եւ
տրամուծեանց նշխարներ, որոց-
մէ շէնք կարող բաժնուիլ: Պարզ
ոսկի մատուցի մ'որ երբեմն կը
զարգարէր սիրականի մը մասն,
սիրական մ'որ իր վերջին քունը
կը քնանայ այնտեղ ուր կը բուս-
նին մարդարեաներ: Մաղի գի-
տակ մը, թերեւս այնպիսի անձի
մ'որու առնական կերպարանին
ոտէպ նայած ենք սիրաղին է,
պարծանօք, եւ որ սակայն բաժ-
նուած է մեզնէ ի սոյառ: Կան
նաեւ մատուց, որ մեր առ մե-
ծութիւնն եւ բարութիւնն տա-
ծած զմայլումով նուիրագործ-
ուած են: Ինչպէս Մօնդէյնի «Պը-
լորիօն» թերթին վրայ ունենա-
լով Շէքսպիրի անունը, զոր նոյն
ինք «ամեն ժամանակաց բանաս-
տեղծը դրած է: Անգլէրոյի մէջ
պահպանուած աթոռն, որու վը-
րայ նստած էր Ռիւպէնս երբ նը-
կարեց «Խաչին էջն» անմահ պատ-
կերը: Կամ Պորանսի թանգարա-
նի մէջ պահուած հեռագէտն,
որով Կալիլէ իր փետ գիւտերն
ըրաւ: Ճշմարտը զարմանալի է
որ մերթ ընդ մերթ անբաւ դու-
մարներ վճարուած են հին նըշ-
խարներու համար: Թերեւս հա-
ճելի լինի մեր ընթերցողաց կթէ
մեր ժամանակներն այդ տեսակ
հին մատուցի համար տրուած
գումարները յիշատակենք: Կուս-
տավ Վաղալի՝ Լիւպէք քաղաքի
կողմէ՝ ընծայուած փղոսկրեայ
աթոռն՝ 1825 ին ծախուեցաւ
Շուէտի սենեկապետ Պ. Շմէքէ-
լի 58,000 ֆլորինի: Կարոլոս Ա.
ռաջնոյն դործածած աղօթագիր-
ք՝ կառավարեմի վրայ ի Լոն-
տօն, դնեցին 1825, 100 անգլի-
ական ոսկիի: Կարոլոս ԺԲին հա-
ղած վերարկուն Բուրգալիի ճա-
կատամարտին մէջ ծախուեցաւ
Ռօզօն զօրապետին ձեռօք, որ
Պէնտէր գացած էր թագաւորին
հետ, 561,000 ֆրանքի: Ընդու-

նայն մեծ գին մը տրուեցաւ Լուի
Ժ. Դ. հաղած վերարկուն մէկ
կտորին համար: Իսկ Գերման աը-
բան շատ սուղ գնեց Լուի Ժ. Դ.
հաղած զոյգ մը ձեւմակ մետաք-
սէ մուճակներն: Իտալիայ Նիւս-
դընի մէկ աղւան 1816 ին ծախ-
ուեցաւ 730 ոսկիի: Գնող ուղը-
ուականը մասնի շինեց եւ զայն
միշտ կրեց: Պէտք է նաեւ ինչեւ
թէ երբ Հէլոիդա եւ Սպէլարի
մարմինները փոխադրուեցան ի
Բըդի-Օկիւստէն, Անգլիացի մը
100,000 ֆրանկ տուաւ Հէլոի-
դաի մէկ աղւային համար: Ի
Սպանիոյ՝ երբ Տօրթօր Սօար-
մանի զրադարանը ծախու հա-
նեցին 1820ին, Տէքսթիլի գանկն
ահապէն դնով ծախու առին:
Վօլդէուի ցուպը մօտ ժամանակս
500 ֆրանկ ծախուեցաւ ի Բա-
րիլ: Հին կեղծամ մ'որ քանդի
կը պատկանէր իւր մահուանէ
ետք՝ 1804ին, ծախու առին 200
ֆրանքի: Ժ. Գ. Ռուսօի պատ-
կանող բաճկոնակ մը 950 ֆրանքի
գնեցին: Իսկ իր մետաղեայ ժա-
մացոյցն 300 ֆրանքի: Սպէնի
կեղծամը 1822ին Լոնտօնի մէջ
աճուրդի հանուելով 200 ոսկի
կարեց: Ամէնի դաշնադրութիւ-
նս ստորագրելու համար դոր-
ծածուած երկու դրիչը 500 ոս-
կիի ծախուեցան: Էյլօի ճակա-
տամարտին մէջ Նաթօյէնի հա-
ղած գլխարկը ծախուեցաւ ի
Բարիլ 1835ին, 1920 ֆրանքի:
Կայ ի Բըզնա թեւաթու մ'որու
համար կըսուի թէ Մօլիէրինն էր:

Սեւէ ճերմակի փոխուիլ.—Ա.
մերկայէ կը տեղեկագրեն թէ
նշանաւորագոյն այլակերպութիւն
մը տեղի ունեցած է հոն: Տիկին
Ճէյլըդ Էլլորիճ անուն ծերունի
խափշիկ կին մը որ քանի մը տար-
ուան մէջ հեռոյհեռ ճերմկացած
էր, մեռաւ մօտեւա Միչիկանի
Հաուէլ քաղաքը: Ամիսներով հի-
ւանդ էր, բայց չկարծուիլ թէ
երբեք անոր վերջին հիւանդու-
թեանը պատճառն ըլլայ անոր
դոյնին մասնաւոր եւ արտաքոյ
կարգի փոփոխութիւնը: Տիկին
Էլլորիճի հաւն էր Կուլինացի, եւ
նորա նախնիք կատարեալ սեւա-
մարմ խափշիկներ՝ սրջալի որ գիտ-
ցուած է: Տիկին Էլլորիճի բնա-
կան դոյնն էր բոլորովն թուի եւ
մինչեւ իսկ իւր ցեղին մէջ սեւա-

գոյն. և անոր գոյնին վրայ մասնաւոր նշանակութեան արժանի բան մը չկար մինչեւ որ եղաւ տարօք կին:

Ասիկէ բաւական տարիներ առաջ տեսաւ իւր աջ ոտից վրայ մէծ խորիւն մը մեծութեամբ ճերմակ պիտակ մը: Քանի մը ամիս մէջ ուրիշ ճերմակ պիտակներ ևս երեւցան անոր մարմնոյն այլ և այլ մասանց վրայ, և անոր ոտից և ձեռաց վրայ աւելի որոշ: Ժամանակ անցնելով ասոնք մեծնալով իրարու մօտեցան մինչեւ որ անոր մարմնոյն մեծ մասն եղաւ ճերմակ: Վերջին քանի մը տարիներուն մէջ երեւցաւ որ փոփոխութիւնը կ'ըլլար դիւսաւոր շիւղերուն հետեւելով, և ատենէ մը ետքը անցաւ անոր ողնայարի ոտկրին և ճակատին վրայ: Այն ժամանակները որ գոյնին փոփոխութիւնը հասաւ անոր ճակատին մօտ, ճերմակ դիմեր սկսան երեւիլ նաեւ անոր կողմին երկու կողմը և միացան բերնին վերայ: Մասնաւոր պարագայ մը այս էր որ երբ ըլլար փոփոխութիւն կ'ըլլար կատարեալ, անմիջապէս կը ճերմկնար սեւ տեղերը առանց սեւին և ճերմակին մէջ տեղ գոյներ ըլլալու: Փոխանակ այս ճերմակն և սեւը իրարմէ բաժնուած էին որոշակի: Փոխուող մասին գոյնն ունէր յստակ, առողջ և շուշանի սպիտակութիւն, և մարդ գիտարաւ կը հաւատար ճիկին լէյտրիճի բաղկին վրայ նայելով թէ սպիտակամարմ կ'նոյ մը բաղկէր չէր այն: Բոլոր փոփոխութեան միջոցին նա չլիցայ որ և իցէ անհանգիստութիւն անոր պատճառաւ, չղգաց որ և իցէ բան մը եռալու, կսկծելու կամ ցաւելու նըման, որ կրնար ընծայուիլ այդ պատճառին: Կը թուէր թէ փոփոխութիւնը կ'ըլլար հետզհետէ առանց ներդրութեան անոր ըզդացմանց կամ առողջութեան որ և իցէ կերպով:

Ա.

ԵՐԷԿԻ ԹՂԹԱՅԵՐ

— 0 —

Սօֆիա 3 մայիս. — Սօսորանիէի ի մօտոյ գումարման զրոյցները ստորգ աղբիւրէ հերքուեցան:

Թրնովա 3 մայիս. — Մեծ հանդէս տեղի պիտի ունենայ հոս ի պատիւ Ժիվով խնամակալին որ Ժօրթ կը կոչուի:

Վենետիկ 3 մայիս. — Գալիլէօ լրատար շողենաւուն ի ծով իջուցումը այսօր տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան թագաւորին և թագուհւոյն: Գործողութիւնը կատարելապէս յաջողեցաւ: Թագաւորը այս գիշեր պիտի մեկնի ի հռոմ:

Վիեննա 4 մայիս. — Նուվէլ-Բրէս-Լիպը կը գրէ թէ Ռուսական զօրքեր սկսած են Ռուսիոյ հարաւային երկաթուղոյ գծերը դաւել կայսեր ուղեւորութեան համար:

Հռոմ 4 մայիս. — Մասովայէն Թրիպլենա լրագրին կը հեռագր-

րեն թէ այս ամառ նոր կռիւ տեղի չի պիտի ունենայ:

Կը վախճուի որ Բաս-Ալիա բանտարկած է այն պատուիրակը որ Նիկիոսի զրկուած էր, Պ. Սաւաւարուի աղատութիւնը խնդրելու համար:

Պաշարման յայտարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ այս մասին արուած հրամաններուն չը հնազանդողը մահուամբ կամ մշտնջենաւոր բանտարկութեամբ պիտի պատժուին:

Պուտա-Փեշտ 5 մայիս. — Կէս պաշտօնական յայտարարութիւն մը Գաղէթ տը լ'Ալմանէր տիւ Նօուի դիտողութեանց կը պատասխանէ որք կենթադրէին թէ Պոսնայի գրաւման առթիւ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ միջև համաձայնութիւն մը եղած էր նախապէս: Սոյն դիտողութիւնը, կըսէ յայտարարութիւնը, ստորգ հիմ մը չունին: Աւստրիա Պէրլինի վեհաժողովէն առաջ և ոչ մի տէրութեան հետ համաձայնած չէր Պոսնայի առթիւ: ոչ բանակցութիւն և ոչ տեսակցութիւնը տեղի ունեցած չէին Ռուսիոյ հետ: Հարկէ գիտնալ թէ Գերմանիա իւր դիտողութիւնները ինչ թրքութեան վրայ կը հիմնէ: Ինչ որ ալ լինի, Անտրաշի կ'ամը և Պ. Թիճա Գերմանական լրագրին հրատարակած իրողութիւնները չը մոռնալու չափ սուր յիշողութիւն ունին:

Լոնտոն 6 մայիս. — Պէրլինէն Սոսնտարսի կը ծանուցանեն թէ Պաթմայէի իշխանը հաստատապէս որոշած է Պուլիարիա չը վերադառնալ:

Պէրլին 6 մայիս. — Բէյսուպա կը զննորական արտասովոր ծախուց վերաբերեալ յաւելուածական վարկերն ընդունեց: Փոխառութեան ծրագրերն ալ ընդունեցաւ:

Փարիզ 6 մայիս. — Բարի լրագրը կ'ենթադրէ թէ Ռուսիոյ և Ֆրանսայի միջև յարաբերական դաշնակցութիւն մը կ'ընտանէ:

Սօֆիա 6 մայիս. — Պ. Բատուլաֆի այսօր աստ կ'սպասուի:

Թրնովա 6 մայիս. — Ս. Գեորգիի տօնը մեծ չքով կատարուեցաւ հոս ի պատիւ Ժօրթ Ժիվով խնամակալին:

Պէրլին 6 մայիս. — Նախարարական տապալակը կը շարունակէ, կուսակցութեանց պիտեւորուն անձնական թշնամութիւնը արդեւ կը լինին միաբանական նախարարութեան մը կազմութեան ըստ փափաքանց թագաւորին:

Բուսնով 6 մայիս. — Պ. ըմբանպուրֆի և Մուլթուրուֆի Թըրնովայէն եկան և իշխանական պալատը իջան:

Պահակ զօրաց պատգամաւորութիւնը և Պուլիար և Օսմանեան պարտիզներ աշակերտը ընդառաջ գացին: Բաղմութիւն փունջեր նուիրուեցան:

Խնամակալը վաղը Բուսնովէն պիտի մեկնի:

Լոնտոն 7 մայիս. — Երեսու-

խանաց ժողովը կ'աւտովնի բարեփոխումը մերժելէ վերջը կառավարութեան առաջարկն ընդունեց որ Թայմիլի դիտողութիւնը թէ խորհրդարանի առանձնահարկները կը բռնաբարուին, նկատողութեան առնուէր կը մերժէ:

Սօֆիա 7 մայիս. — Նախարարապետ Պ. Բատուլաֆի իւր ուղեւորութիւնէն ի Պուլիարիա շատ զոհ է, ըստ որում կառավարութեան աշխարհավարութեան մասին գովեստ և հաւանութիւն լսել է ամեն ուրեք:

Վիեննա 7 մայիս. — Քօթսբօնտան Բօլիթիք լրագրը Կ. Պօլսէն ստացած տեղեկութեանց համաձայն կը գրէ թէ Ռուսիա Պուլիարարական խնդրոյն նկատմամբ իւր վերջին առաջարկութիւնները բարեփոխել չուզեր:

Ինչպէս կը տեսնուի վերոյիշեալ հեռագրէ մը, Սօսորանիէի գումարումը որ աղբիւրի վերջը որոշուած էր, տեղի չպիտի ունենայ:

Սոյն որոշումը յառաջ եկել է Սլէքանդր իշխանին Խնամակալութեան առաջարկները մերժելէ:

Սնդիկոյ երեսփոխանաց ժողովոյն մայիս 3ի նստին մէջ Սըր Ճէյմս Ֆերիլեօն Պ. Տիլմի պատասխանելով ներքու թիւն խնդրեր է, ըստ որում Սըր Տ. Ռօլֆի պաշտօնին վերաբերեալ տեղեկութիւնները հարցող երեւ կարող չէ: Եղիպտական բանակցութիւնը կը շարունակուին Բ. Գըրան հետ, որոց արդիւնքը պիտի իմանայ Խորհրդարանը երբ կառավարութիւնը անոնց հրատարակութիւնը միջատկար չհամարի:

Չէթինէէն կը հեռագրեն թէ Գարատաղի պատերազմական դործոց նախարար Պ. Բյալմէնայ, Նիքոլա իշխանին ծանուցել է թէ սպառազինութիւնը վերջացած են և Գարատաղ ամեն պատահականութեանց դիմադրելու կարող վիճակի մէջ է:

Բեդրասպուրէն մայիս 4 թուով քաջուած հեռագրի մը համաձայն Ռուսիոյ կայսերական ընտանիքը Նօվօշիբուրէն ուղղակի Խրիմ պիտի երթայ ուր պիտի մնայ բաւական երկար տուն:

Կայսրը և կայսրուհին ի Լիվաթիա պիտի ընդունին Տանիմարգալի թագաւորին, Յունաստանի թագաւորին և թագուհւոյն Էտիմուրիի դքսուհւոյն, Սերպիոյ թագուհւոյն և զհաճախող իշխանին ինչպէս նաեւ Գարատաղի իշխանին և իշխանուհւոյն այցելութիւնը:

Բուսնովէն Պուրէշի Էքսլըէս Օրիան լրագրին հետեւեալ կը գրեն:

Քաղաքիս և շրջակայից ժողովուրդը ստատիկ գրգռման նըշաններ կը ցուցնէ: մարտ ԱՅին զլրատեալ զինուորացիները անհաշիւ անհաշիւ կատարուին: Ամեն օր խաչ և պատիկ կը դրուի Բաղլարաթի ճամ:

Բուն գերեզմանակոյտին վրայ, շատեր կերթան գիշերը առանգահան գինի սրտեւելու սոյն գերեզմաններուն վրայ որ տակաւին թարմ են: Ոստիկանութիւնը շատ աշխատեցաւ սոյն ցոյցերը արգելել: սակայն չը յաջողեցաւ:

— Ջրոյց կը պարտի ի Պէլկրատ թէ թագաւոր եւ Նախարար պիտի պնդեն որ դաժաժառանգ իշխանը Պէլկրատ մնայ և թագուհւոյն հետ Խրիմ չերթայ:

— Պուլիարիոյ Խնամակալութիւնը որոշել է Գանուբի Պուլիար նաւախումբը պատերազմական վիճակի մէջ դնել: Սակայն ծովային սպաներ կը պահանջէ:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Ինչպէս ծանուցած էինք, Վեհ. Սուլթանի երջանկաւէտ ծննդեան Կնդդ տարեդարձին առթիւ, երեկ պաշտօնաւոր եւ անպաշտօն բոլոր Օսմ. նախարարք, միւշիք, իւլէմայք և այլ բարձրաստիճան անձինք կայսերական պալատը գնացին ի նորհաւորութիւն: Ն. Կ. Վեհափառութիւն, երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի միջոցաւ, իւր կայսերական սղոյններն հարգողեց այցելուաց:

Նոյնպէս մեծ տեղութեանց զեպաններն իրենց առաջին թագաւորները երկրորդ պաշտօն զրկելով, շնորհաւորեցին Վեհ. Սուլթանին տարեդարձն, որ պաշտօնն արարողապետ Վոսմ. Միւնիք փաշայի միջոցաւ իւր գոհութիւնն յայտնեց:

Բոլոր հպատակ աղագ կրօնական գլուխներն եւս, կայսերական պալատն երթալով, իրենց ներկայացուցած աղբերուն սրտաբին շնորհաւորութեանց և բարեմաղթութեանց թարգման հանդիսացան:

Եղիպտոսի Խըսիվ Բարձր. Թէվֆիկ փաշա շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած է ի Կայսերական պալատն: Նոյնպէս բոլոր գաւառներէն շնորհաւորական հեռագրաց տարաք մը տեղացած է ի Կայսերական պալատն:

— Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ, երեկ գիշեր ընդհ. լուսավառութիւն եղաւ մայրաքաղաքի մէջ: Ժողովուրդն ինքնայորդ որ փութացած էր իւր սիրելի և հպատակաւոր Վեհապետին ծննդեան տարեդարձը տօնել, Թէ Պօլոյ բոլոր զլրաւոր թագերն և թէ Վոսփօրի գեղատեսիլ ամուսնին լուսոյ ուղիւնք մը մէջ ողողուած էին: Երկրորդ կայսերական պալատն լուսատիւն հնոց մէջ կարծես, և երկնքանդ հրախաղութիւնը, որը իրարու կը յաջորդէին անընդհատ, գլխի վրայ մը կ'ընծայէին արդէն հրաշքաւոր տեսարանին: Այն նախարարաց ապարաններն, որք կը լողորեն կայս. պալատը, իրերեւ

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊՕԶԱՃԵԱՆ

Չափազանց քաղաքացիական, թիւ 56)

Մեծ Գանակութիւն

ՅԱՆՏԵՐԻՆ ԴԱՍԱԳՐԱՆ

Սոյն գրատունն այս անգամ փա-
րիզէն ընդունած է մեր ազգ. վար-
ժարանայ մէջ մուտ գտած ֆրան-
սերէն ամբողջ գրատարքերու մեծ
«մթերք» մը, որոյ մէջ կը գտնուին
մասնաւորապէս Լատուսի ամբողջ
գործերը, Պալլադի «անփան», ա-
տուլական եւ ֆրանսիական, քոնդէ
բառարան, Լաբուրէի ֆիզիկական
բառարան, Պալլադի քերականութիւն-
ներն եւ անոնց բանալիները, Ապէ-
կուիէի Լիքթիւռ կոստիւէները,
քոնդէի իսթօռիէի, անփան, «ատուլ-
ական» (Տըլարայի), Տէլէմաք, շուա,
սըլէքթիւռ (Տանիէլ), Լէքթիւռ
կոստիւռ (Լըռուա), ֆապլը աը Լա-
ֆօնթէն եւն. եւն.

ԳԻՆԵՐԸ ԽՈՍՏ ԶԱՓԱԽՈՐ

Յրանսերէն նամականիք շատ ածան
գներով:

Աըքէթէն ժէնէւալ գին 4/2

» Ինքիւնէն 3

Գաւառական յանձնարարութիւնը
փութով կը կատարուին:

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ԶԱՐԳԱՐԵԱՆ

Նոր Հրատարակութիւն

ԴԱՍԱԳՐԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

Ի Պէտք Ազգային Վարժարանայ

— 0 —

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կը ծախուի ի գին 3 դրուի:

Կեդրոնատեղին է Գ. Զարգար-
եան գրատունն:

Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ փո-
ղոց թիւ 14:

ԱՔԼՈՐ ԵՂԲԱՅԻ

Հրատարակիչ Ա. Աճեան, կը
ծախուի բոլոր հայ գրավաճառաց
քով. գին 2 դահեկան:

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՐԱՆԻ ՍԻՐԱԲԱՅ

— 0 —

Եղեւոյ Առաջնորդ Գեր. Խորէն
Եպիսկ. Միթրեանի սոյն խնամա-
սիրական երկն, ուղեւորութեանց
պատմութեամբ եւ փիլիսոփայական
խորհրդածութեամբ, հետաքրքրա-
շարժ եւ միանգամայն սրտաշարժ ու
ախորժելի գործ մ'է, ամեն մարդու
ընթերցանութեան արժանի: Տպա-
գրուած է Զմիւռնիոյ Տէպէեան աը-
պարանը: Գինն է 8 դր:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ԵՐԿՐԱԶԱՓՈՒԹԻՒՆ

Աշխատասիրեաց
Վահան Ս. Հազարապետեան
Հետեւադրութեամբ
Ժ. Տալէմի

Սոյն դասագիրքն, որ հանրա-
ծանօթ չափազանց կողմէ գնա-
հատուած է, ցարդ հրատարակուած
երկրաչափութեանց վրայ մեծ աւա-
ւելութիւն ունի ոչ միայն իւր սահ-
մանաց ճշգրտութեամբ այլ եւ արուես-
տական բառերու ընտրութեամբ:
Կեդրոնատեղին է Պօղոսեան գը-
րատունը Չափազանց քաղաքացի-
ական թիւ 56:

Գին 8 դահեկան:

ՏԱՐԱԲԱՆԴՆ ՄՈՒՍԱ

Թարգմանեաց յԱնգլիարենէ
ՕՐԻՈՐԴ ՆՈՒՄԵՐ Ե. ԷՍԱԵԱՆ

Ի նպատակ Ազգ. Հիւանդանոցի
Գին 3 դահեկան

Կը գտնուի Ազգային Հիւան-
դանոցի Հոգաբարձութեան գը-
րատնեակը: Մեծ-Նոր-խան թիւ
49 և բոլոր հայ գրավաճառաց
քով:—

ԳՐԱՏՈՒՆ Զ. ԹՈՂՈՅԵԱՆ

Կ. Պոլիս մեծ մաքրատան կարգ
թիւ 46

Մեծ քանակութեամբ Բարիզէ
կած Գաղղիարէն ընտիր դասագրքե-
րու հաւաքածոյ մը, Լատուսի, Կէ-
նարի եւ Սարաբրի բառարանները, ինչ-
պէս նաեւ Կէնարի եւ այլ նշանա-
ւոր հեղինակաց կոմէնթներն ու բա-
նալիները: Պալլադի գործերը, եւ
անէ տեսակ Ալֆապլներ, Քօնդէ
Բառարան, Քօնթօրիէթ, Ֆապլը աը
Լաֆօնթէն, ընդարձակ ալբոմթէր
810 երես, փոքրիկ եւ զուարճալի ե-
րազահաներ եւ այլ խմատասիրական
գործեր:

Վարժարանաց եւ մեծ քանակով
գնողաց գոհացուցիչ գեղջ կը լինի:
Վաճառատունն ամեն տեղւոյ համար
օտար լեզուէ գրեանց, պարբերական
եւ պատկերազարդ հանդէսներու,
լրագրաց եւ ամեն գալորտական պի-
տոյից համար յանձնարարութիւնը
կ'ընդունի եւ ճշգրտութեամբ կը կա-
տարէ յոյժ գիւրամատչելի պայման-
ներով: Եւ յանձնարարեալ գիրք մը փա-
րիզէն ստա կը հասնի 12 օրէն:

Օսմանեան եւ այլ արեւելեան
գործածուած փոստի փութեր եւ գիր-
քեր կը գտնուին:

Սոյն վաճառատունը կը գտնուի
ինչպէս առաջ նոյնպէս եւ այժմ ա-
մեն տեսակ թղթերէն եւ վաճառա-
կանական տեսարաններ եւն:

Յաճախորդք գոհ կը լինին ամեն
կերպով:

ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ընդգէծ

Ինքական, Գաղղիական, Միջոց-
քաղաքացիական եւ այլ անդրա-
տեան հիւանդութեանց:

Գին 6 դր:

Սոյն գիրքն, որ Պօղոսեան գրա-
տան կողմէ հրատարակուած է, իւր
տեսակին մէջ ցարդ հրատարակուած
գիրքերը կը գերազանցէ ոչ միայն
իւր այլադան պարունակութեամբ,
այլ եւ իւր գիւրիմանալի եւ յստակ
ոճովն ու լեզուովն:

Մտնաւորապէս կը խօսի մարդ-
կային մտաց, բարոյականին եւ մար-

մնոյն վրայ հիւանդութեան ըրած
ազդեցութեանց վրայ, ճնդական
գործ աշխատչ փրկարութեան ան-
գամայնօրէն եւ կազմախօսու-
թեան վրայ, առաւանդական բնախօ-
սութեան, իւր արգելքներուն եւ
պարտականութեանց վրայ, գիշու-
թեան եւ իւր հետեւանաց ջղային
եւ ճնդական ակարութեան, անմար-
տդութեան, անհոգեւորութեան
(մէրթ) յիմարութեան, ծիրական
ախտի (վէրէմ), յոյ աղաւթութեանց,
երազարդութեանց, սերմնային
տկարութեան, անկաշտութեան, ամ
լուծեան եւ անոնց ընդհ. դարմա-
ններուն վրայ, միզանցքաբորոքման
մշտականութեան, կծկմանց, միզա-
կան փամփշտիկ գրգռութեան, ա-
մարձեաց սրտման եւ յաւաճողութիւն
(քէսթանէճիք) հիւանդութեանց ախ-
տանիչներուն եւ դարմաններուն վը-
րայ, ախտաբանական (վէրէնիէն),
գաղղիական (սիֆիլիսիք) հիւանդու-
թեանց ախտանիչներուն եւ դարմա-
նին վրայ, անոնց սկզբնական եւ եր-
կրորդական հանգամանաց, սնդիկի
բարւոք եւ չարաչար գործածութեան
վրայ, եւն. եւն.

ԻԹՄԷՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ

Հրատարակուեցաւ Ե. Բ. Զատո-
րը եւ վերջին Զ. Բ. Զատորն ալ ի
մօտոյ պիտի հրատարակուի:

Իւրաքանչիւր հատորի գինն
է 15 դահեկան:

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՏԵՏՈՒՄԻ

Լաւագոյն քաւթօնի
վրայ ամէն լեզուաւ կը
պատրաստուի ի գին 100
հատոր 10 դհկ. պէտք
ուենեցողները պէտք է
գիմեն Գ. Պաղտատեան
տպարան, Յակոբեան խան
13 Կ. Պոլիս:

ՏԵՐ ԵՒ ՏԵՐԵՆ
Մ. Թ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

—Ներեցէք, ընդհանրապէս ամեն օր հանդի-
պեցաւ:

—Ինչո՞ւ տղայ, մոռցանք զինքը, երջանկու-
թիւնը ապերախտ է: Բայց զոհութիւն Աստուծոյ
յետ այսորիկ պիտի ուղղեմ գործած սխալս, և
զինքը միտթարեղու համար բաւական լաւ լուրեր
կը բերեմ:...

—Թօպի, գնա՛ իրեն տունը:

—Այժմ, պարո՞ն:

—Ըսէ իրեն թէ ես փախչի կը գտնուիմ:

—Շատ երջանիկ պիտի լինի:

—Աղջկանը կողմանէ իրեն լուրեր կը բերեմ,
և կրնայ զի տեսնելու գալ այս երեկոյ կամ վա-
ղը առաջին ժամուն:

Թօպի խոնարհեցաւ և դուրս ելաւ: Իր կողմա-
նէ ևս Տօքթօրն կառք մը խնդրած էր, և իր
հօրը ընկերութեամբ, անմիջապէս կառքը մոնելով
Թիքսըրանտրի փողոցը գնացած էր, ժիկուլի ըն-
տանեաց նախկին տնակը, որ ինչպէս գիտէ ըն-
թերցողն հեռու էր և իրենց այս տնակը կը մը-
նար գեռ:

Այդ տուններն կը թաղեն զմեզ և տակաւին բաղ-
մաթիւ սերունդներ կը թաղեն: Հո՞ն կը գտնու-
էին երկու կիներ, ուղեղ, ժանտառեւիկ, ուղե-
ղութիւն ծերութենէ յառաջ եկած, ծերութիւն
յոգնութենէ յառաջ եկած, և բարձրահասակ կին
մը որոյ տարօրինակ շարժումներն կը յայտնէին թէ
Լոնտոնայի մշտնապատ ոստանէն գեռ նոր գաղ-
թոց անկուհի մ'էր և կուգար ի փախչի շարունա-

կիւր համար իր թշուառութիւնն և ճանճրոյթը:

Տօքթօր Բալ տեղեկութիւն խնդրեց, և սա-
կայն ո՛չ որ կըցաւ իրեն պատասխանել: Յայնժամ
անկից գնաց Ս. Ժաքի հրապարակը, յուսալով անդ-
գոնել իր վնասածներն:

—Առ վաղիւ, ըսաւ ինքնին տօքթօրն որ ուղ-
ղակի մեկնեցաւ ի Ծօսէ տ'Անթէն փողոց:

Պանդոկին մէջ իրեն իմաց տրուեցաւ թէ մէկը
կ'սպասէր:

—Շո՛ւտ վեր ելնենք, ըսաւ իւր հօրը, այդ ան-
ձը Բառուռո՞ն ըլլալու է:

Արդարեւ նոյն ինքն էր: Խօսեցան ժամանի, Գը-
րուպիլի, նա մանաւանդ ժամանի վրայ և տօք-
թօրն տեղեկութիւններ խնդրեց Թիքսըրանտրի
փողոցին յիմարին վրայ: Բառուռո՞ զտօքթօր
Բալ մէկ կողմ առաւ, և անոր նկարագրեց Ս.
Ժաքի հրապարակին արկածը:

—Ո՛րչափ առեն կ'ընէ այդ գէպը պատահիլը,
հաջոցւոյ տօքթօրն:

—Ուր օր:

—Եւ չե՞ս գիտեր թէ ի՞նչ ըրին:

—Ո՛չ, Գրուպիլի հետեւեցայ:

—Լաւ: Գիտեմ թէ ի՞նչ հարկ է ընել և պէտք
է որ զայն գտնեմ:

Յաջորդ օրը, առաւօտեան գէմ, տօքթօրն
կառք կը մտնէր և Ս. Ժաք փողոցին ոստիկանու-
թեան դրասնեակին կը ներկայանար: Հարկ էր
սպասել ոստիկանապետին և սոյն վերջինը, իրեն